

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Władysław

Nazwisko: Dygas

Miejsce urodzenia: Radom

Data urodzenia: 17-11-1909

Imię ojca: Jan

Imię matki: Bronisława

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Teczka zawiera materiały śledcze dotyczące żołnierzy NSZ i WiN działających w latach 1944-1948 na terenie powiatu kieleckiego i radomskiego. W materiałach przechodzi osoba Władysława Dygasa ps. "Ryszard", "Czarny", "Maks". W okresie okupacji ww. był żołnierzem AK. W latach 1945-1947 walczył w kilku oddziałach NSZ na terenie powiatu radomskiego. Ujawnił się 8.03.1947 w PUBP Brzeziny. Zatrzymany przez UB 8.03.1948. W materiałach znajduje się wyrok WSR Kielce z 31.07.1946 na mocy którego Władysław Dygas został skazany na 5 lat więzienia. 30.03.1971 materiały śledcze złożono do archiwum Wydz. "C" KWMO nr 1245/III.</p>	<p>IPN Ki 013/983 (1245/III).</p>	
<p>Akta śledcze dotyczące żołnierzy AK i NSZ z powiatu radomskiego. W aktach śledztwa znajdują się materiały dotyczące Władysława Dygasa. W latach okupacji ww. był żołnierzem Armii Krajowej walcząc w oddziale "Szarego". W maju 1945 wstąpił do oddziału NSZ pod dowództwem "Beja". Następnie od lipca 1945 utworzył samodzielny oddział działający na terenie Radomia i okolic "dokonując napadów na obiekty państwowe i osoby cywilne". Ujawnił się 08.03.1947 przed PUBP w Brzezinach. Aresztowany 08.03.1948 przez WUBP w Kielcach. W teście znajdują protokoły przesłuchania, ankieta ujawnionego z 1947 roku oraz karty ewidencyjne z lat późniejszych. Sprawę przekazano na drogę sądową. 13.04.1959 materiały śledcze złożono w archiwum Wydz. "C" KWMO pod sygn. 1890/III.</p>	<p>IPN Ki 013/1480 (1890/III).</p>	

Akta sądowe Władysława Dygasa i innych.

Władysław Dygas, żołnierz podziemia

niepodległościowego został zatrzymany 08.03.1948

przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa w

Kielcach. W toku śledztwa został oskarżony o

"przynależność do AK i NSZ, udział w napadach

rabunkowych" oraz prowadzenie działalności

podziemnej po ujawnieniu w 1947 r. Wyrokiem

Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia

31.07.1948 Władysław Dygas został skazany na 5 lat IPN Ki 8/549, IPN Ki 8/550, IPN Ki 8/551 (SR

więzienia. Warunkowo został zwolniony z więzienia w 448/48).

dniu 11.03.1952. W teźce poza protokołami

przesłuchań i rozprawy, znajdują się również karty

ewidencyjne z lat 60 i 70, a także odmowa stałego

wyjazdu zagranicznego do Kanady udzielona

Władysławowi Dygasowi w dniu 8.06.1973 przez

Wydział Paszportów Komendy Miejskiej i Powiatowej

MO w Radomiu. Podstawą odmowy była działalność

konspiracyjna ww. w oddziałach podziemia

niepodległościowego po 1945 roku.

Teczka zawiera charakterystykę sporządzoną przez

Wydział "C" KWMO w Kielcach w 1982 roku

dotyczącą oddziału Władysława Dygasa ps.

"Czarny". W latach 1939-1945 Władysław Dygas był

żołnierzem AK na terenie Radomia. W maju 1945

wstąpił do oddziału NSZ pod dowództwem "Beja".

Następnie wraz z grupą żołnierzy opuścił oddział

"Beja" i utworzył samodzielny oddział pod swoim

dowództwem. Oddział działał na terenie powiatu

radomskiego, dokonując "napadów na obiekty

państwowe i osoby cywilne". W październiku 1945

wraz ze swoją grupą przyłączył się do oddziału

"Orlicza", a w maju 1946 do oddziału "Sokoła".

Ujawnił się 8.03.1947 przed komisją likwidacyjną przy IPN BU 0173/172 (Charakterystyka nr 244, p. 223).

PUBP w Brzezinach. Po ujawnieniu utrzymywał

dalsze kontakty z podziemiem. Zatrzymany

8.03.1948 przez funkcjonariuszy UB. Wyrokiem

Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach został

skazany na 5 lat więzienia. Warunkowo zwolniony z

więzienia w 1952 roku. W kolejnych latach

poddawany regularnej inwigilacji przez organy

bezpieczeństwa PRL. W 1973 roku otrzymał odmowę

na stały wyjazd zagraniczny do Kanady. Teczka

zawiera kwestionariusze osobowe żołnierzy oddziału

W. Dygasa, ankiety oraz obszerną charakterystykę

oddziału.